

Bilag 4: Høringssvar med administrationens kommentarer – Indsatsplan for Løkken Vandværk

Der er indkommet høringssvar fra Miljøstyrelsen, Løkken Vandværk, lodsejere Kristian Justesen og Poul Justesen, LandboNord på vegne af Henrik Overby Christensen og LandboNord.

Alle indkomne høringssvar til indsatsplanen er samlet i dette dokument. Administrationens kommentarer er tilføjet i højre kolonne ud for det pågældende afsnit.

Høringssvar	Administrationens kommentarer
<p>Miljø og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen:</p> <p>Miljøstyrelsen har den 13. marts 2018 modtaget kommunens forslag til rammeplan og indsatsplan i høring.</p> <p>Vi har primært gennemgået planerne i forhold til de formelle krav til indsatsplaners indhold i vandforsyningsloven og bekendtgørelsen om indsatsplaner nr. 912 af 27.6.2016, og Miljøstyrelsen har derfor ikke forholdt sig til planernes faglige vurderinger herunder rækkevidden og nødvendigheden af de foreslåede indsatser. Miljøstyrelsen har desuden ikke forholdt sig til screeningen for miljøvurdering af indsatsplanen for Løkken Vandværk.</p> <p>Planerne har også været forelagt Grundvandsrådet, hvor vi også har haft mulighed for at drøfte og kommentere planen.</p> <p>Miljøstyrelsen har ingen formelle bemærkninger til planen.</p> <p>Miljøstyrelsen har dog følgende kommentarer til eventuel forbedring. Der er refereret til overskrift og evt. afsnit, hvortil der er en kommentar.</p> <p>Overordnede indsatser, Nitrat:</p> <ul style="list-style-type: none">• I tabellen kan der ikke svares nej ved stigende tendens.• I teksten i afsnittet om øget overvågning menes der flere analyser end det lovpligtige?	<p>Der bliver sat en "nej pil" tilbage til øget overvågning.</p> <p>Ja, der menes flere analyser end det lovpligtige.</p>

Opbygning af planen, Indsatsplanen:

- Der er ingen fold ud boks, som ellers beskrevet i teksten.

Administrationens behandling:

- Kan en beskrivelse af brugen af hhv. §§ 13 og 13 a være relevant i dette afsnit? Herved vil det være nemmere at forstå Beskrivelsen af områder, Prioriterede områder samt beskrivelsen under Lovgrundlag.

Handlingsplan – Indsatser for Løkken Vand og Prioriterede områder:

- Der er ikke overensstemmelse mellem de arealer angivet i forbindelse med dyrkningsrestriktioner og de arealer opgivet under Prioriterede områder, måske det skal præciseres hvorfor?

Vandkvalitet:

- I beskrivelsen bliver det ikke helt klart, hvor der er problemer med nitrat, og hvor der er problemer med pesticider.

Sårbarhed, forureningskilder og indsatsområder:

- Der står, det kun er i 2 ud af 10 boringer, hvor der ikke er fund af miljøfremmede stoffer under Vandkvalitet. Dette gentages under Statens kortlægning, Opsummering af problemstillinger for Løkken Vandværk. Men der står noget andet under Sårbarhed, forureningskilder og indsatsområder.

Miljøstyrelsen opfordrer til, at de endelige indsatsplanområder indberettes til Danmarks Arealinformation, Danmarks Miljøportal. Se information på Danmarks Miljøportal Help Center ◊ Grundvand.

Med venlig hilsen
Anna Maria Nielsen
Geologi, projektleder
72 54 37 47
amnie@mst.dk

Sætningen slettes.

Vi retter i teksten med en reference til § 13 og § 13a.

Handlingsplanen forholder sig kun til de arealer, der mangler aftaler. Der er allerede aftaler på størstedelen af arealet. Dette præciseres i teksten i afsnittet.

Dette vil blive præciseret.

Vi skal ensrette i afsnittene – nyeste viden viser, at der er fundet pesticider i alle boringer.

<p>Høringssvar fra Løkken Vandværk:</p> <p>Turismen i Løkken er en stor indtægtskilde, ikke bare i lokalsamfundet, men for hele kommunen. Derfor er det også meget vigtigt, at der fremadrettet både kan oppumpes og udpumpes rent drikkevand til forbrugerne uden udvidet vandbehandling.</p> <p>For at sikre dette, skal der inden for en kort årrække investeres betydelige beløb i opkøb af landbrugsjord til grundvandsikring, der ifølge handlingsplanen for indsatsplanen skal afholdes af Løkken Vandværk dvs. Løkken Vandværks forbrugere, som på nuværende tidspunkt tæller ca. 2700. Da det er udtalt fra politikere at netop turismen i Løkkenområdet er særdeles vigtig for hele Kommunen, anser Bestyrelsen det netop ikke kun som en opgave for Løkkens forbrugere, men en fælles opgave. Hertil må det siges, at Hjørring Kommune også burde tage økonomisk ansvar i stedet for at lægge hele udgiften/ansvaret hos Løkkens forbrugere.</p> <p>Bestyrelsen for Løkken Vandværk</p>	<p>Administrationen er enig.</p> <p>Administrationen har forståelse for vandværkets synspunkt, men vil fortsat lægge op til, at vandværket har det økonomiske ansvar. Det er juridisk muligt at kommunen kan påtage sig et økonomisk ansvar, men dette er kun tilfældet, hvis vandværket ikke får gavn af grundvandsbeskyttelsen. Det er normalt, at det enkelte vandværk skal sikre egen forsyning.</p>
<p>Høringssvar fra lodsejere Kristian Justesen og Poul Justesen</p> <p>Vi er ejere af de to bedrifter: Vrenstedvej 253, 9480 Løkken og Åsendrupvej 57, 9480 Løkken: Vi har følgende kommentarer til indsatsplanen for Løkken vandværk:</p> <p>Pkt 1, samarbejde: På side 4 står der at planen er udarbejdet i samarbejde med lokale lodsejere. Det er ikke rigtigt. Der har ikke været et egentligt samarbejde med lodsejere. Vi har været til møde med kommunen og vandværket, men det er ikke det samme som at vi har lavet planen i et samarbejde.</p> <p>Pkt.2, nitrat: På side 6 står der at der er der overskridelse af nitratgrænserne på den gamle kildeplads. Det virker besynderligt når store dele af arealet lige oven på borerne har ligger i udyrket brak i mere end 10 år. I borerne på den nye kildeplads og boring 8-160 (vores dyrkede arealer) er der ingen nitratproblemer. Lerlagene er tykke og grundvandet er stærkt reduceret. Det er derfor forkert at skrive generaliserende: "massiv forurening med nitrat i borerne lige ved vandværket betyder at der skal laves dyrkningsaftaler". Hvor der er meget brak er der meget nitrat, og hvor der sker dyrkning af jorden er der lidt nitrat. Det stem-</p>	<p>Sætningen er blevet omformuleret til: der har været møde med de lokale lodsejere.</p> <p>Grundvandet, der strømmer til den gamle kildeplads, kommer primært fra de arealer der er inden for det prioriterede område for nitrat. Det vand der falder på de dyrkede arealer vest og nordvest for den gamle kildeplads, strømmer altså hen til kildepladsen. Det vurderes, at en</p>

mer ikke med at flere dyrkningsrestriktioner er nødvendige på landbrugsjorden.

Pkt.3, pesticider: På side 6 står der er at arealer skal friholdes for pesticider. Der er fundet aftagende mængder pesticider på den gamle kildeplads, hvor der nu er brak og på den nye kildeplads, men der er det i de borerer hvor der nu er plantet skov. I boring 8-253 var det blandt andet et for længst udgået roe-ukrudtsmiddel, der blev fundet. I borerer 8.160 og 8.254 på vores dyrkede jord er der ikke fundet pesticider. I den nye vejledning nr. 27 fra februar 2018 står der vedr. pesticider at: "Forsigtighedsprincipper allerede er en del af Miljøstyrelsens godkendelsessystem for pesticider, og at princippet ikke er tænkt at skulle indgå i kommunale afgørelser"

Pkt 4, tidligere kommunal lossepladser: Side 7: Hulbakvej 81 og 83. "Tidligere fyldplads" står der — men det er reelt en tidligere losseplads. Her strømmer der masser af miljøfremmede stoffer ud fra 50'erne, 60'erne og dele af 70'ernes nedgravede affaldsstoffer.

Side 8: Løkkensvej 901, Afstrømningsvand fra denne losseplads strømmer ud i vejgrøft år efter år.

Der burdes ryddes op i gamle efterladenskaber på disse pladser i første omgang. Der kan ligge masser af gamle dunke hvor der strømmer miljø-fremmede stoffer ud. Koncentrationerne i dette afstrømningsvand vil være meget høje.

Vi antager at problemet er, at det er uoverskueligt dyrt at køre de titusindvis af tons forurenede jord væk til et andet deponi. Så er det meget billigere at påføre landbruger erstatninger for ændringer i landbrugsdriften. Erstatninger er som vi hører fra andre steder i landet slett ikke står mål med værditabene på bedrifterne.

Flade anvendelse af moderne pesticider giver ikke pesticidfund i grundvandproblemer — hvis de gjorde, ville midlerne slet ikke være godkendte.

reduktion af nitrat på arealerne, vil reducere mængden af nitrat fundet i borerer. Kommunens vurderinger er baseret på statens kortlægning af geologi og sårbarhed samt nyeste data for grundvandskemi og grundvandsmodellering af vandstrømme.

Der er i 2018 fundet pesticider i alle vandværkets borerer.

Der er ikke tale om brug af forsigtighedsprincippet i denne plan. Løkken er hårdt ramt af fund af pesticider i alle borerer, hvoraf flere er godkendte pesticider.

Fyldpladsen ligger i et område hvor det tager vandet 50-100 år, at nå hen til nærmeste boring. Planen redegør for, at fyldpladsen ikke vurderes at udgøre et problem for grundvandet til Løkken Vandværk. Der er ikke kendskab til udstrømning af miljøfremmede stoffer fra fyldpladsen.

Pladsen indgår i handlingsplanen – Der skal ske en undersøgelse af, om der findes en lokal forurening. Det er Regionen i samarbejde med kommunen der står for undersøgelsen.

Hvis I har kendskab til konkrete forureninger eller udledninger fra fyldpladsen vil Kommunen meget gerne høre om det.

I godkendelsesordningen godkendes stoffer,

<p>Pkt.5, spildevandsforhold: Side 9: Vrenstedvej 254 og 290. Lige op ad drikkevandsboringerne er der forhold vedr. kloakering som ikke er helt opdateret. Dvs. få meter fra boringerne siver der måske husspildevand med miljøfremmede stoffer ned i grundvandet. Brug dog kræfter på disse forhold fremfor at overimplementere restriktioner for anvendelse af pesticider.</p> <p>Pkt. 6: pumpepraksis: Side 10: Ifølge driftschef Per Aagård: " <i>Har den nuværende pumpepraksis meget lidt at gøre med det der fremføres i indsatsplanen</i>".</p> <p>Med indvinding i niveauet 300.000 til 400.000 kbm pr. år burde det slet ikke være nødvendigt at trække meget på alle 10 aktive boringer. Med statens skovarealer er det vel på sigt muligt at trække hovedparten af vandet op mod sydvest på den nye kildeplads. Mod nord ligger boring 8.160 (på vores jord) også med høj kvalitet på alle parametre, og det er selvom der har været korn og raps ovenpå arealet i langt over 60-70 år med anvendelse af pesticider og handelsgødning..</p> <p>Vrensted 5/5 – 2018</p> <p>Poul Justesen Kristian Justesen</p>	<p>som vurderes ikke at nå grundvandet. Det viser sig dog, at godkendte stoffer som fx Roundup alligevel når grundvandet. Derfor er der i lovgivningen mulighed for at lave yderligere beskyttelse i særligt sårbare områder.</p> <p>Der bliver taget hånd om spildevandsforhold som en del af indsatsplanen, det fremgår også af handlingsplanen. Opgaven ligger ved kommunen.</p> <p>Det er rigtigt, at der aldrig pumpes på alle boringer samtidig, men der bliver indvundet meget på boringerne i sommerperioden, og det skal der tages højde for i forbindelse med grundvandsbeskyttelsen.</p> <p>Løkken Vandværk har brug for alle deres kildepladser for at sikre tilstrækkelig forsyningsikkerhed. Det beregnede indvindingsopland og de udpegede områder til grundvandsbeskyttelse tager højde for, at der indvindes fra alle boringer.</p> <p>Det er ikke korrekt at boring 8.160 ikke er påvirket. Der er i vinteren 2018 fundet rester af landbrugsrelaterede pesticider i boringen.</p>
<p>Høringssvar fra LandboNord på vegne af Henrik Overby Christensen</p> <p>Hermed fremsendes høringssvar fra LandboNord på vegne af Henrik Overby Christensen. Henrik Overby Christensen er lodsejer i indvindingsoplandet.</p>	

Idet der takkes for den positive dialog, der har været ml. vandværk og Henrik Overby Christensen, så er vi dog stadig meget bekymrede for de tiltag, der er foreslået i indsatsplanen.

Overordnet set synes vi, at det er samfundsøkonomisk betænkeligt, at man nu vil koste mange penge i et BNBO til beskyttelse af en grundvandsindvinding, hvor der er en overordentlig dårlig beskyttelse af grundvandet. Det er svært at forestille sig, at evt. kommende restriktioner på kort sigt kan medføre en tilstrækkelig forbedring af vandkvaliteten. Også henset til historikken omkring vandværket/boringerne, som kort beskriver herunder.

Hen over den seneste årrække, har der været taget en hel del større arealer ud af drift i nærområdet ved Løkken Vandværk, bl.a. til golfbane, rideskole, boligområde og udlægning af brakareal. Hertil er der plantet skov i 20-30 hektar indenfor de seneste år. Dette dog uden, at der har været nogen positiv effekt for hhv. nitratkoncentrationen og fund af pesticidrester på Løkken Vandværk.

Nitratkoncentrationerne i grundvandet har særligt været stigende fra 2005 og fremadrettet. Det hænger ikke sammen med den reduktion, der har været i forbruget af gødning på landbrugsarealer i den tilsvarende periode (fald i forbrug pga. regulering) og det faktum, at Hjørring Kommune vurderer, at reduktionskapaciteten i jordlagene ned mod grundvandsmagasinet er nærmest ikke-eksisterende. Mindre forbrug burde derfor have medført lavere nitratkoncentrationer i grundvandet. Det modsatte har vist sig at være tilfældet.

I perioden 1994-2004 har der været brugt et nitrat-redox anlæg på vandværket. Der er som følge heraf 8 nedpumpningsboringer på vandværkets areal. Er disse forsvarligt blevet sløjfet?

Netop fordi den naturlige beskyttelse er dårlig skal der ske grundvandsbeskyttelse. Den dårlige geologiske beskyttelse gør også, at der hurtig ses en effekt af indsatsen.

De områder, hvor der er plantet skov, er der ikke problemer med nitrat, her er der til gengæld set en nedgang i pesticider. I øvrigt ligger de fleste af de omtalte arealer ikke der, hvor der er grundvandsdannelse og strømningsretning hen til boringerne.

Når nitrat ikke længere kan blive omsat i jorden (ingen reduktionskapacitet), vil det på et tidspunkt nå ned til grundvandet. Hvis der ikke længere sker en reduktion af nitrat i jorden, giver det derfor meget god mening, at der kommer en stigning i nitrat i grundvandet. Der kan gå op til 50 år før en ændring af forbruget af gødning kan ses i grundvandet. Grundvandet vil altid være en blanding af ungt og gammelt vand, der har været udsat for forskellige miljøpåvirkninger.

Boringerne er ikke sløjfet, men forsvarligt af-

Ovenstående korte analyse peger i retning af, at det måske snarere er punktkilder, der er skyld i forureningerne end anvendelsen af fladekilderne. I hvert fald bør der undersøges yderligere, om eksisterende boringer kan være en medvirkende årsag til at Løkken Vandværk har en forurening af grundvandet.

Det er min vurdering, at det endog vil være meget svært, at opnå den ønskede effekt med de i indsatsplanen foreslåede restriktioner på pesticid og nitrat. Derudover mener jeg ikke, at det beløb, der i indsatsplanen foreslås brugt på erstatninger tilnærmelsesvis vil dække den værdi, som dyrkningssikker jord har for Henrik Overby Christensen. Det jord, der planlægges pålagt restriktioner er kartoffeljord, som anvendes til dyrkning af en højværdiafgrøde. Hertil kommer, at der meget sandsynligt kan være komme et supplerende værditab på Henrik Overby Christensens produktionsejendomme – under alle omstændigheder ift. belåningsmuligheder pga. bekymring/usikkerhed omkring anvendelse af arealerne hørende til produktionsejendomme.

Ift. proportionalitetsprincippet bør det kraftigt overvejes, om ikke etablering af et nyt vandværk / nye boringer andetsteds hvor den geologiske beskyttelse er bedre, er at foretrække. Eller alternativt rense grundvandet i en periode, for bedre at kunne se en effekt af de tiltag, der allerede er gennemført omkring vandværket.

Vi anerkender, at der er et reelt trusselsbillede mod Løkken Vandværk i forhold til fortsat vandindvinding. Der er fund af både pesticider over grænseværdien og nitrat over grænseværdier. Derfor er det et behov for at gøre noget. Vi er blot uenige i, at tilgangen skal være, at "beskytte det nuværende område med Side 2 alle midler" fremfor at fokusere på en mere fremtidssikret tilgang og søge at finde nye placeringer til nye boringer. I et evt. nyt område kan man lave en passende beskyttelse allerede fra start.

Et forbud mod anvendelse af nitrat og pesticider strider mod den generelle lovgivning. Den lovlige anvendelse af næringsstoffer og godkendte pesticider bør kunne fortsætte. Det faktum, at der findes pesticidrester

proppet. De vurderes ikke at kunne give anledning til nitratproblemer som punktkilder, da arealet omkring boringerne ikke har været dyrket i meget lang tid. Herudover vil en evt. overfladepåvirkning typisk kunne ses med bakterier i vandet, og det ses ikke.

De angivne restriktioner er administrationens vurdering af et minimumbehov for at sikre grundvandet. Netop for ikke at belaste lodsejerne mere end nødvendigt.

Den angivne pris er taget fra nationale erfaringer med taksationsafgørelser og der vil være en konkret vurdering for den enkelte aftale.

I Hjørring Kommune findes der stort set ikke velbeskyttede grundvandsmagasiner. Så det er ikke uden udfordringer at lave nye boringer et andet sted. Det er ukendt hvilke forureningskilder, der kan være et nyt sted og der vil højst sandsynligt også være behov for beskyttelse på en ny kildeplads. Det vil sige, at man blot flytter dyrkningsaftaler over på andre lodsejer. Oftest er det langt mere sikkert at beskytte de eksisterende kildepladser fremfor at skulle finde nye kildepladser.

Det er endvidere meget dyrere at lave et nyt vandværk/finde nye boringer, end at lave beskyttelse på eksisterende kildepladser.

Den generelle lovgivning giver mulighed for at

<p>og nitrat i grundvandet siger mere om den geologiske beskyttelse og muligvis punktkilder end den gør om brugen af pesticider.</p> <p>I handlingsplanen for Løkken Vandværk er der beskrevet indsatser, som medfører udgifter for vandværket på 3,3-3,5 mio. kr. Uden at man opnår sikkerhed for, at vandkvaliteten forbedres. Det bør som minimum undersøges om de penge kunne være brugt bedre andetsteds, som på lang sigt kan medføre en levedygtigt Løkken Vandværk.</p> <p>Slutteligt er vi enige i, at Hjørring Kommune - i samarbejde med vandværket - bør prioritere frivillige aftaler som eneste middel til indgåelse af dyrkningsaftaler – fremfor anvendelse af påbud som værktøj til at sikre forbud mod brug af næringsstoffer og pesticider.</p> <p>Med venlig hilsen LandboNord</p> <p>Allan Olesen Miljøchef, LandboNord</p>	<p>regulere brugen af nitrat og pesticider yderligere i særlige sårbare områder. Dette gælder specielt, hvis der er dårlig geologisk beskyttelse og/eller stor grundvandsdannelse. Den yderligere regulering sker igennem indsatsplaner.</p> <p>Som nævnt er det bare andre steder, der så skal ske grundvandsbeskyttelse, og etablering af et nyt vandværk et andet sted koster mange millioner.</p> <p>Administrationen arbejder som udgangspunkt med frivillige aftaler. For at sikre rent drikkevand i Hjørring Kommune, er det dog vigtigt, at politikkerne har mulighed for at tage stilling til, om kommunen vil påbyde en lodsejer at indgå dyrkningsaftaler. Dette vil dog kun ske, hvis det ikke er lykkedes at indgå frivillige aftaler efter de i planen foreslåede 6 år.</p>
<p>LandboNord</p> <p>LandboNord er enig med Hjørring Kommune i, at vi også fremadrettet skal kunne hente rent grundvand fra magasinerne under landbrugsjord, men at det er vigtigt – ligesom det er lovmæssigt bestemt, at mål og ambitioner svarer overens med mulighederne på området – henset til den økonomiske betydning som kommende restriktioner har for lodsejerne i grundvandsområdet.</p> <p>Overordnet set synes vi, at det er samfundsøkonomisk betænkeligt, at man nu vil koste mange penge i et BNBO til beskyttelse af en grundvandsindvinding, hvor der er en overordentlig dårlig beskyttelse af grundvandet. Det er svært at forestille sig, at evt. kommende restriktioner på kort sigt kan medføre en tilstrækkelig forbedring af vandkvaliteten.</p>	<p>Høringssvaret omhandler de samme emner, som ses i høringssvaret fra Lodsejer Henrik Overby, som også er udarbejdet af LandboNord. Se derfor administrationens bemærkninger til LandboNord i ovenstående høringssvar fra lodsejer Henrik Overby.</p>

Ift. proportionalitetsprincippet bør det kraftigt overvejes, om ikke etablering af et nyt vandværk / nye boringer andetsteds hvor den geologiske beskyttelse er bedre, er at foretrække.

Det er min vurdering, at det endog vil være meget svært, at opnå den ønskede effekt med de i indsatsplanen foreslåede restriktioner på pesticid og nitrat.

Vi anerkender, at der er et reelt trusselsbillede mod Løkken Vandværk i forhold til fortsat vandindvinding. Der er fund af både pesticider over grænseværdien og nitrat over grænseværdier. Derfor er det et behov for at gøre noget. Vi er blot uenige i, at tilgangen skal være, at "beskytte det nuværende område med alle midler" fremfor at fokusere på en mere fremtidssikret tilgang og søge at finde nye placeringer til nye boringer. I et evt. nyt område kan man lave en passende beskyttelse allerede fra start.

Et forbud mod anvendelse af nitrat og pesticider strider mod den generelle lovgivning. Den lovlige anvendelse af næringsstoffer og godkendte pesticider bør kunne fortsætte. Miljøstyrelsens pesticid-godkendelsesprogram fastlægger strikse grænser for hvor stor en dosis af pesticider, der må anvendes. Miljøstyrelsen har tidligere offentligt tilkendegivet, at lovlig brug af pesticider ikke er til fare for grundvandet. Det faktum, at der findes pesticidrester og nitrat i grundvandet siger mere om den geologiske beskyttelse end den gør om brugen af pesticider.

I handlingsplanen for Løkken Vandværk er der beskrevet indsatser, som belaster vandværket økonomisk med 3,3-3,5 mio. kr. Uden at man opnår sikkerhed for, at vandkvaliteten forbedres. Det bør som minimum undersøges om de penge kunne være brugt bedre andetsteds, som på lang sigt kan medføre en levedygtigt Løkken Vandværk.

Slutteligt er vi enige i, at Hjørring Kommune - i samarbejde med vandværket - bør prioritere frivillige aftaler som eneste middel til indgåelse af dyrkningsaftaler – fremfor anvendelse af påbud som værktøj til at sikre forbud mod brug af næringsstoffer og pesticider.

Med venlig hilsen
LandboNord

Niels Vestergaard Salling, Formand, LandboNord Allan K. Olesen, Miljøchef, LandboNord	
--	--